

Laat besturen niet over aan niet-medici

Een dokter moet ook managen

Vergaderen, lobbyen, onderhandelen, jaarverslagen analyseren.

Het zijn vaardigheden die nodig zijn als je na je studie als zelfstandige aan de slag gaat of meer inspraak wilt hebben bij grote beslissingen. Vooral jonge artsen zijn hard nodig in bestuursfuncties. Marloes de Moor

Zonder problemen voeren ze een openhartoperatie uit, maar vraag je ze hoe de jaarrekening van het ziekenhuis in elkaar zit, dan hebben ze vaak geen idee. Artsen weten in veel gevallen weinig van management. Waarom ook? Ze zijn toch opgeleid om mensen beter te maken? Uiteraard zijn artsen dat in de eerste plaats ook. Toch zou het goed zijn als zij daarnaast meer betrokken zouden

Training

Artsen zijn nauwelijks op bestuursposities te vinden. Onderzoekscijfers laten zien waarom. Meer dan de helft (56 procent) van de artsen zegt onvoldoende te weten over de organisatie en financiering van de gezondheidszorg. Uit een onderzoek dat gepubliceerd werd in de *International Journal of Medical Education* blijkt dat maar liefst 86 procent van de medisch specialisten behoefte heeft aan een managementtraining. Het gaat dan vooral om kennis over het gezondheidszorgsysteem, timemanagement en medisch leiderschap.

Artsen kennen de werkvloer en weten wat goed is voor hun vak. Toch komt het in Engeland voor dat managers beslissingen nemen die essentieel zijn voor de patiënt en bijvoorbeeld bepalen wanneer die wordt geopereerd. Ook in Nederland gebeurt het soms al. Geen goede zaak, want zo'n afweging moet altijd een inhoudelijke zijn.

Lobby

De invloed van medische professionals is dus van belang, maar zij kunnen die alleen goed uitoefenen als ze weten hoe ze dat moeten doen. Hoe onderhandel je met een zorgverzekeraar en maak je duidelijk dat het ene merk implantaat beter is dan het andere? Hoe lobby je in de Haagse politiek en voorkom je dat er nog meer gesneden wordt in de zorg? Jonge zorgprofessionals die de antwoorden op deze vragen kennen en kunnen meebesturen, zijn hard nodig. Zij maken bovendien vaak meer

Soms beslissen managers wie wanneer wordt geopereerd

worden bij het management en actief zouden zijn in bestuursfuncties. Nu wordt dat nog te vaak gedaan door mensen die daar weliswaar bekwaam in zijn, maar niet uit de medische wereld komen. Denk aan oud-politicus Wouter Bos als bestuursvoorzitter van het VU medisch centrum en voormalig werkgeversvoorzitter Alexander Rinnooy Kan, voorzitter van de raad van toezicht van het AMC.

Leergang Management en Bestuur

VvAA ontwikkelde de leergang 'Management en Bestuur voor Jonge Zorgprofessionals'. Dat gebeurde op initiatief van Sven Tulner, voormalig voorzitter van de Jonge Orde en orthopedisch chirurg in opleiding, en Alexander Horsch, radioloog en voormalig vicevoorzitter van de Jonge Orde. Deze vijfdaagse cursus brengt je een stap verder dan de kennis die je opdoet in een bestuursfunctie van een studievereniging. Hij geeft jonge artsen met bestuursambities de mogelijkheid om zich voor te bereiden op management- en bestuurstaken. Aan de orde komen bijvoorbeeld persoonlijk leiderschap, verandermanagement en beleidsstrategieën. Cursisten leren hoe het zorgstelsel in elkaar zit en hoe je kunt lobbyen in Den Haag.

kans om gehoord te worden in de Haagse politiek. Als een oudere specialist of apotheker van een jaar of 55 aanklopt in Den Haag wordt al snel gedacht: 'die heeft zijn zakken al gevuld'. Komt een jongere bestuurder praten over de bezuinigingen, dan zijn politici veel eerder geneigd te luisteren, zo is de ervaring van lobbyisten.

Zelfstandig ondernemen

Managementvaardigheden zijn niet alleen van belang voor artsen die binnen een ziekenhuis of zorginstelling gaan werken, maar ook voor diegenen die aan de slag gaan als zelfstandig ondernemer. Zelfstandigen zullen zich moeten bekwaliden in de commerciële kant van het vak. Dat vraagt om vaardigheden op het gebied van ondernemerschap, onderhandelen, timemanagement, netwerken, leiderschap en kennis van financiële zaken als begrotingen en calculaties, wetten en regels. In de geneeskundeopleiding komen deze vaardigheden volgens

samenwerk met anderen en hoe ik bijvoorbeeld later een administratief medewerker moet aansturen.'

Blik verbreden

Philip Frankenmolen (21), derdejaars geneeskunde, zou er wel voor voelen om later een beleidsfunctie te gaan bekleden. Hij was het afgelopen jaar voorzitter van de studentenraad van het VUmc en wordt vanaf 1 januari 2014 voorzitter van het bestuur van het Eerste-Hulp-onderwijs. 'Daarbij volg ik op dit moment een minor politicologie. Ik vind dat ik er niet veel aan heb om al op mijn 25ste basisarts te zijn, zonder er verder iets naast te hebben gedaan. Om die reden wilde ik mijn blik verbreden.' Frankenmolen heeft veel aan zijn voorzitterschap bij de studentenraad gehad. Hij leerde efficiënter werken, vergaderen, samenwerken, evalueren, plannen en hoe hij op een tactische manier een boodschap kan overbrengen. In de opleiding komt management volgens hem wel aan bod, maar op een andere manier verpakt. 'Je leert samenwerken, overleggen en leiding nemen over een groep. En je maakt bijvoorbeeld een portfolio met je persoonlijk ontwikkelingsplan en werkt met deadlines.' Hij vindt het ook wel begrijpelijk dat management wat minder nadrukkelijk aan de orde komt. 'Je leert in de eerste plaats om een goede arts te worden: kundig en empathisch. Dat lijkt me het belangrijkste.'

Samenwerken

Wouter de Weger, derdejaars geneeskunde, is eveneens een goed voorbeeld van een student met 'bestuursbloed.' Hij was drie jaar geleden al actief in allerlei commissies bij M.F.V Panacea en is secretaris van het bestuur van ProMed, een overkoepelend medezeggenschapsorgaan voor de studie geneeskunde. Zijn werkzaamheden in de commissies gaf hij dit jaar een vervolg met een bestuursfunctie bij M.F.V. Panacea. Een drukke agenda, maar hij leerde daardoor ook goed plannen. 'Samenwerken en organiseren vind ik erg leuk. Dat deed ik al in commissies, maar een bestuursfunctie is weer een stapje hoger. Ik vind het mooi om te overleggen en vervolgens samen iets tot stand te brengen.' De Weger leerde binnen de opleiding wel wat over communicatie, samenwerken en vergaderen, maar dat gebeurde vooral tijdens kleinschalig onderwijs. 'Dan moest je in groepjes opdrachten maken. Als je dan net in een groepje bent ingedeeld met minder gemotiveerde mensen, is het lastig. Ik merk dat ik veel meer heb aan dit bestuursjaar, waarin ik die vaardigheden in de praktijk leer.' Hij denkt dat bestuurservaring nuttig is als je de ambitie hebt om later een afdeling te leiden, een maatschap op te zetten of een eigen praktijk te beginnen. 'Ik heb bijvoorbeeld veel kennis opgedaan over het reilen en zeilen van grote bedrijven. Die zijn volgens mij redelijk goed te vergelijken met zorginstellingen.' Zelf zou De Weger graag een maatschap willen opzetten met twee of drie anderen. 'Misschien als huisarts. De combinatie van dokter en manager zijn spreekt me in elk geval bijzonder aan.' 

'Bestuurservaring is nuttig als je later een afdeling wilt leiden'

Margot Vlot (21), geneeskundestudent aan de Rijksuniversiteit Groningen, nauwelijks aan bod. 'Heel jammer', vindt zij. 'Er wordt niets aan gedaan. We krijgen alleen wat lesstof over communicatie. Als je meer over management wilt leren, moet je het zelf regelen. Ik vind het belangrijk om daar iets over te weten, zodat ik me goed kan voorbereiden op mijn toekomstige baan. De kans is groot dat ik in een maatschap ga werken en dan kan ik die managementvaardigheden goed gebruiken.'

Vlot besloot daarom een bestuursfunctie te gaan uitoefenen bij de Medische Faculteitsvereniging M.F.V Panacea in Groningen. Ze was al actief in allerlei commissies, maar zocht naar *the next level*. 'Een bestuursfunctie is net een niveau hoger. Ik ben nu commissaris Interne II en begeleid commissies in hun werkzaamheden. Dat varieert van de cultuurcommissie die workshops organiseert tot het op poten zetten van een medische carrière dag.' Ze doet hiermee veel ervaring op. 'Als arts moet je communicatief sterk zijn en dat heb ik zeker geleerd. Ik weet nu hoe je een vergadering tot een goed einde brengt en hoe je je standpunt duidelijk maakt aan een groep die eigenlijk niet om een bepaald plan staat te springen.'

Vlot wil graag orthopeed worden. Het liefst met een eigen praktijk, maar wel in een maatschap met anderen. 'Het lijkt me nuttig dat ik nu weet hoe ik op een goede manier